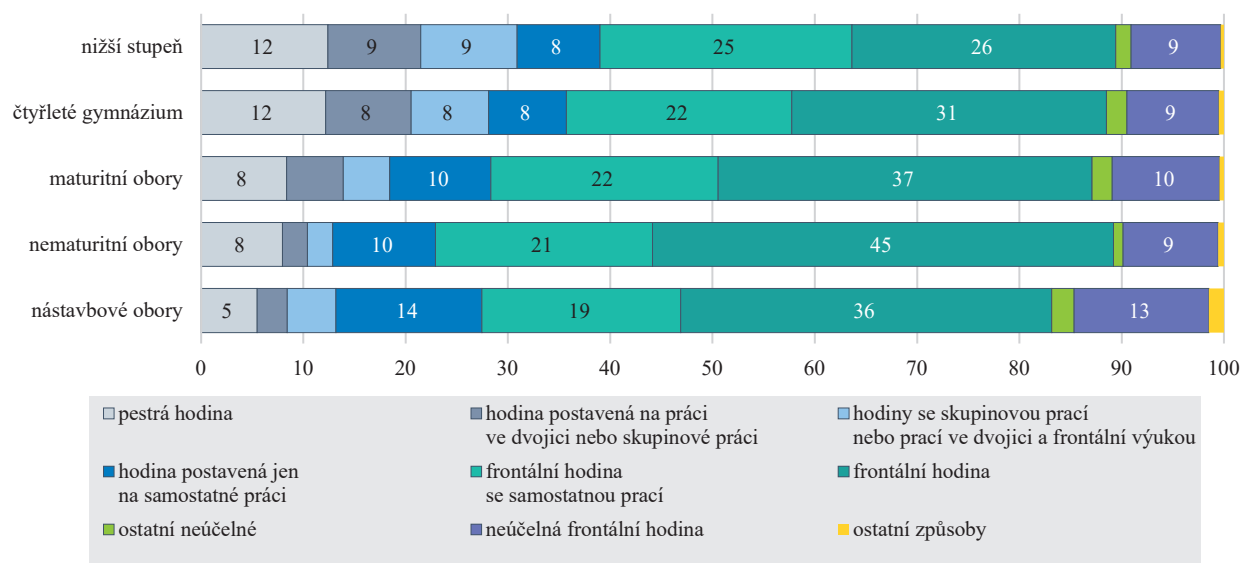

nější jsou žáci. Podobný je i vyšší výskyt u nižšího stupně účelného střídání metod (o 80 % častěji než u nastavbových oborů) a dobře organizované výuky (o 40 % častěji než u nastavbových oborů). Na výskyt znaků kvalitní organizace má pozitivní vliv aprobovanost pedagoga (od 11 p. b. u nastavbových oborů po 6 p. b. u nematuritních oborů). Vliv počtu přítomných žáků na kvalitu organizace výuky není u většiny oborů zřetelně identifikovatelný, jen u nematuritních oborů je patrný mírný pokles četnosti znaků s vyšším počtem přítomných žáků. Vzhledem k dominanci nízkého počtu přítomných žáků v hodinách jsou uvedená zjištění dokladem nízké kvality organizace ve středním odborném vzdělávání.

Nejčastějším způsobem organizace je hodina s dominantní frontální výukou (34 %) a hodina s frontální výukou a samostatnou prací žáků (22 %). Vyšší zastoupení má ještě hodina postavená na samostatné práci, hodina s výrazným účelným výskytem více organizačních forem a hodina s neúčelnou frontální výukou.

GRAF 68 | Rozložení četnosti způsobů organizace výuky v hodinách podle oborů vzdělání (v %)

Z grafu je patrný pokles výskytu kvalitnějších způsobů organizace a nárůst neúčelné a frontální výuky. Celkově je výskyt kvalitních způsobů výuky využívajících spolupráci žáků ve dvojici nebo ve skupině, případně v kombinaci s dalšími organizačními formami nízký (necelá třetina hodin na nižším gymnáziu), ale v nematuritních a nastavbových oborech se jedná jen o jednu osminu hodin. Opět v porovnání s počtem přítomných žáků ve třídě, a tedy organizační náročnost, je uvedené zjištění jen dokladem nedostatečného využívání efektivních metod při organizaci výuky ve středním vzdělávání, ale v odborném zvláště. Organizace výuky žáků, kteří se nedostali ani na maturitní obory, ani na gymnázium, je nejméně kvalitní. Důsledkem je nízký zájem žáků o vzdělání i vzdělávací výsledky.

Souvisejícím faktorem je úroveň podpory procesu učení ze strany pedagoga (kvalita hodnocení v průběhu učení, vhodné využití chyby, využívání názorných pomůcek, respekt k tempu žáků a zřejmost cíle pro žáky). Průměrná hodnota výskytu uvedených znaků v hodinách na středních školách je jen 51 %. Na četnost má v odborném vzdělávání výraznější vliv aprobovanost pedagoga (o 10 p. b. častější výskyt u aprobovaných pedagogů). Souvislost s počtem žáků je pouze u nematuritních oborů. Příčinou nízkého výskytu je celkově ve středním vzdělávání málo časté využívání chyby pro učení, ale i názorných učebních pomůcek ve výuce. Největší rozdíly mezi obory vzdělání jsou v míře poskytování zpětné vazby využitelné pro další učení žáka. V četnosti uvedených znaků vykazuje nižší kvalitu výuka v maturitních oborech vzhledem k oborům nematuritním.